

Muziek

Een heel oude traditie zegt dat alle muziek van de satan afkomstig is. Dat valt echter moeilijk te combineren met de vele voorbeelden in de Bijbel waar muziek inzet is van het loven en prijzen van Jahweh. Muziek zou volgens de meeste muziek-encyclopedia voortkomen uit de magie. Nee, de muzikale expressie is van Goddelijke oorsprong. Wanneer van de Zoon van Elohim staat geschreven dat Hij in het midden der gemeente Gode zal lofzingen, zie Hebréeën 2:12, en er in de woonplaats van Jahweh begeleiding van citers zal zijn, Openbaring 5:9, en ook hoe de Morgensterren vrolijk zongen bij het aanzien der scheppende daden van Jahweh, zie Job 38:7, kan de muziek onmogelijk magie als bron hebben. Jahweh zelf zal met de bazuin blazen, Zacharia 9:14, Hebréeën 12:19. Mozes was een groot componist met zijn muzikale zuster Mirjam, zie Exodus 15, wat al dansende werd gezonden, onder begeleiding van tamboerijnen. In Exodus 19:13 wordt de hoorn genoemd, in het Hebréeuws “jobel”, waarvan ons woord “jubelen” is afgeleid. Het liederen zingen, zoals bij Mozes in Deuteronomium 31-33 was meer een reciteren van een lied dat door Jahweh zelf was gemaakt. Muziek is bij alle volkeren een gebruikelijke vorm om zich uit te drukken. Het gaat hierbij vooral om het woord of de tekst, waarbij de melodie ondergeschikt is. Voordrachten zong men o.a. door erbij te tokkelen op een harp. Dans en gezang werden onder gebruikmaking van ritmische instrumenten opgevoerd. Het orkest als het samengaan van verschillende instrumenten -zonder gezang- achtte men oudtijds in tegenspraak te zijn met het wezen van muziek. In Babel zien we echter wel het samengaan van verschillende instrumenten, zie Daniël 3:5. Dat werd dan “wereldse muziek” genoemd, wat volgens de profeten eens weer zal verstommen, zie Jesaja 16:10, Jeremia 7:34, 16:9, 25:10, 48:33, Ezechiël 26:13, Amos 8:3. Lied en melodie behoorden oorspronkelijk bij elkaar, pas later is men alleen muziek gaan produceren. Duidelijk zien we dat de profeten het lied ter hand namen om het volk Israël te benaderen, zoals Jesaja, die het lied van de wijnberg nam, Jesaja 5:1-7, en Amos met het lied der doden, en Nahum met het spotlied, 3:18. Het vroege christendom heeft het aanvankelijk zonder instrumentale begeleiding gedaan, a capella, in de vorm van lof- en dankliederen, Efeze 5:19. Ook bij de Grote Feesten of Hoogtijden werden muziekinstrumenten ingezet om het volk op te roepen en op te wekken Jahweh te prijzen. In Israël werden dus wel degelijk muziekinstrumenten gebruikt in de eredienst en toewijding. De ramshoorn of sjofar werd o.a. op de Grote Reinigingsdag

gebruikt (Yom Kippur) als signaal-gever. De Grote Reinigingsdag (Grote Verzoendag) is de meest heilige bezigheid, waarbij zeker geen duivels-instrumentaria zou worden ingezet door Jahweh. We lezen ook van David en zijn muzikale talenten, spelend op de harp of lier en fluit. Verder werden er cimbalen, luiten, tamboerijnen, trompetten, etc.. gebruikt in de eredienst van Jahweh. Het gevaar van zoveel dingen in het leven is dat men er twee of meer kanten mee uit kan. Met een mes kan men zijn brood smeren en touwtjes doorsnijden, maar men kan er ook iemand mee doden. Muziek kan aan Jahweh gewijd zijn, maar kan ook in dienst van de satan worden gebruikt. Als stelregel nemen wij: **Het misbruik van een zaak heft nooit het rechte gebruik ervan op.**

Men kan b.v. medicijnen misbruiken, maar dat heft nooit het goede gebruik ervan op. Het is waar dat het misbruik van iets er wel toe kan leiden dat het juiste gebruik ervan in een negatief daglicht komt te staan, zoals o.a. het gebruik van een hakenkruis als zonnerad. Doordat Hitler dat gebruikte, is er een negatief beeld van ontstaan en zelfs een verbod om dit symbool te gebruiken. Dan wordt het kind met het waswater weggespoeld, wat een groot verlies kan betekenen.

Men kan ook niet zeggen dat alle technologische uitvindingen van vandaag de dag slecht of satanisch zijn. Het is maar net wie ze gebruikt en met welk doel. De radio en tv werden in het begin “kijk- en luisterkasten van de duivel” genoemd. Dat is kort door de bocht. De tv kan ingezet worden voor hele goede doelen, zoals bij beveiliging, bewaking (intensive care), en ook bij de computer, het beeldscherm. Men kan de tv echter ook gebruiken om allerlei onzedelijkheid de huiskamers in te spuien.

Met muziek is dat evenzo het geval. Men kan met muziek Jahweh prijzen, maar ook Hem vloeken en tergen. Het is met onze tong ook zo gelegen dat wij Jahweh ermee kunnen verheerlijken, maar ook de schepselen van Hem ermee vervloeken, zie Jakobus 3:6.

Plato zei: “Muziek is de essentie van de regelmaat en leidt tot alles wat goed, juist en mooi is. Muziek heeft de kracht om hartstochten wakker te roepen en het morele gedrag te beïnvloeden”. Ook Pythagoras werkte in zijn proeven met muziek en meende dat muziek goed is voor onze gezondheid. Hij zag de mathematische harmonie der getallen en stelde dat de tonen van muziek vibraties waren, dus in feite getallen. Elke vibratie heeft immers een trillingsgetal. Inderdaad, goede muziek voert het bewustzijn naar een hoger niveau en stemt zich af op de harmonische geest

van het oneindige. Gezondheid is de som (het verlengstuk) van deze harmonie. Ziekte is disharmonie en kan o.a. veroorzaakt worden door lawaai. Zenuwartsen stemmen ermee in dat het verkeerslawaai en machinelawaai acute epileptische krampen kunnen veroorzaken en de harmonie van onze geest verstoren. Door die verstoring ontstaat een groeiende emotionele instabiliteit.

Goede muziek zal helend en rustgevend (stabiliserend) werken. Verder kan muziek ons stimuleren moeilijke zaken te realiseren, kracht geven moeilijke beslissingen te nemen. Door de muziek ondergaat het menselijk lichaam veranderingen als: bloeddruk, hartslag, ademhaling, geestesverandering, extase, etc.. Muziek is een machtig middel om op de mensen in te werken. Door zeer grote opwindning bij mensen, b.v. bij angst of kwaadheid, komt er door klierafscheiding adrenaline in het bloed, wat op het hart inwerkt, zodat de hartslag versnelt, en tevens de bronchiale spieren doet verslappen, waardoor de ademhaling versnelt. Op muziek kunnen zulke emoties worden afgereageerd. Ook heeft muziek een sterke invloed op onze hersenen. Er kunnen door muziek geestelijke impulsen ontstaan in onze hersenen, die zorgen voor galvanische afwijkingen (Tarcharoff), omdat het lichaam elektrisch geleidend is en de klieren erop reageren. Veel ziekten houden verband met slechte klierwerking. Sommigen zeggen dat veel ziekten kunnen worden genezen door de juiste muziek erop toe te passen.

Egypte

Muziek was in het oude Egypte een belangrijke vorm van kunst. Muziek ondersteunde nagenoeg alle dagelijkse handelingen, n.l. tijdens de geboorte, feestmaaltijden, begrafenis, etc.. Men kende in Egypte meestal de professionals, de beroepsmusici. Over hun muziek en ritmiek weten we niets, want er bestonden toen geen partituren. Alles werd mondeling of via het gehoor overgedragen. In het nieuwe Egyptische rijk verschenen de orkesten, met een dirigent die het ritme aangaf. De harp was een der populairste muziekinstrumenten, daarna de fluit en trompet. Tijdens het druivenplukken werd er gezongen en met speciale kleppers geklapt, met de voeten gestampt, om het ritme van het plukken erin te houden. Muziek was als een soort arbeidsvitamine om de regelmaat te houden. Ook waren er reeds trommels.

De Bijbel bevat geen afgeronde visie op kunst en cultuur. Mogelijk hebben hierdoor christenen te veel gezweven op het terrein van kunst en cultuur, aldus dr. T. A. Hofman. De mens was in het Paradijs niet werkloos. Elohim schakelde Adam en Eva in met als opdracht (het cultuurmandaat) de hof te bewaren en te bebouwen. Deze opdracht is na de zondeval niet vernietigd, daar de mens nog mag heersen over de schepping, zie Psalm 8. Doordat de zonde intrad en er een vrouwenzaad was dat bedreigd werd door het slangenzaad, was het oppassen geblazen met de cultuurvoortbrengselen. We moeten goed opletten welk naamkaartje eraan hangt. En ook met welk doel de producten zijn gemaakt. Uit het geslacht van Kaïn kwamen de muziekinstrumentenbouwers. We horen Lamech het lied van de wraak zingen, hoewel het Boek des Oprechten een geheel ándere visie op Lamech heeft. Dat wil nog niet zeggen dat deswege alle muziek van de satan is. Muziek is iets dat in de schepping ons is gegeven en het behoort tot de cultuurvoortbrengselen. Men kan er de goede en of de slechte kant mee uit. Naast de aan Jahweh gewijde cultus met offerdiensten, muziek en gezang, zijn er de afgodische culten, die misbruik maken van de scheppingsgaven. Al wat goed is zal gebruikt mogen worden, nu en op de nieuwe aarde. Het kwade en het misbruik maken zal eens verdwijnen.

Misbruik van muziek

Muziek is een scheppingsgave. Niets in zichzelf is zonde, alleen het misbruik maken van iets is zondig. Er is foute muziek, die erop gericht is dat de mensen goede muziek zelfs lelijk gaan vinden. Muziek die uit verkeerde motieven is gemaakt, zet de mensen aan tot het doen van verkeerde dingen. Muziek kan daarom voor velen een grote verleiding zijn. De satan zal van harde en stevige muziek gemakkelijker gebruik maken, zoals rock, punk, ska, house, etc., dan van zachte en gewijde muziek. Waarom al die harde muziek? Om de mens in een soort trance te brengen, opdat zijn hart geopend wordt en kwade geesten daarin vrij ingang verkrijgen. Jahweh gebruikt gewijde muziek. Hij gebruikt geen slinkse wegen en middelen. Het komt er bij foute muziek op neer dat satan van Jahweh de muziek gestolen heeft om deze vervolgens aan zijn destructieve doelstellingen te onderwerpen.

Nachash die Eva verleidde is de eigennaam van een wezen. Het is vertaald als “slang”, waardoor wij aan een soort reptiel denken. Dat was het beslist niet. Het was een wezen, zijn naam geeft aan dat hij een soort muzikale handelaar was, gelijk aan de koning van Tyrus, zie Ezechiël 26:13, 28:16.

Hij gebruikte mogelijk muziek als handelswaar, zoals dat vandaag de dag eveneens geschiedt. Muziek levert miljarden winsten op. In Openbaring 18:11-24 worden dit soort handelaars opgesomd. Met welk doel kan deze handel in muziek zijn opgezet, anders dan om de zielen der mensen te verkopen, zie 18:13.

Het woord Nachash heeft te maken met sissen, fluiten, betoveren en staat in relatie met brons (roodkoper). Veel muziekinstrumenten worden metterdaad van koper gemaakt. Het is een feit dat muziek ons kan betoveren en dat kan bij Eva het geval zijn geweest zodat zij gemakkelijker overgehaald kon worden tot zondigen. Muziek bezit immers een geheime kracht om de menselijke geest te manipuleren

Muziek is de kracht van Babel, zie Daniël 3:5, waar tot driemaal toe zes muziekinstrumenten worden genoemd, en een vierde maal vijf. Het beeld dat aanbeden moest worden werd begeleid door het driemaal zes, 666. Het beeld van Daniël wijst ons naar de eindtijd, waar muziek door satan wordt gebruikt om de mensen te verleiden. Het beeld van Daniël was 60 cubits hoog, 6 cubits breed en er werden 6 verschillende soorten instrumenten gebruikt, dus 666!

Oudtijds geloofde men dat via muziek boze geesten konden worden verdreven, zoals bij koning Saul door de musicerende David. De kerk met haar klokken gelui meende dat de boze geesten erdoor op de loop gingen. Het luiden van klokken had twee doelen:

- a) oproepen tot gebed
- b) verdrijven van demonen en heksen

Tijdens de zogenaamde “heksensabbatten” liet men de klokken de gehele nacht luiden. Paulus waarschuwt tegen het gebruik van vleselijke wapens, zie 2Cor.10:3, die onzekere geluiden voortbrengen, 1Cor. 14. Muziekinstrumenten zijn op zichzelf levenloos. Muziek ontstaat door trilling en door luchtverplaatsing. Satan wordt wel de prins der lucht genoemd, Efeze 2:2. Hij kan de muziek beheersen voor zijn kwade doelen.

Invloed van muziek

Het menselijk brein is uniek, ondoorgrondelijk. Wetenschappers kunnen bij benadering slechts iets vertellen over de werking van het brein. Hun conclusie is dat het menselijk brein niet fysiologisch, niet als deel van de hersenen is te verklaren, maar schijnt meer elektro-magnetisch te zijn.

(Zie Internet www.cheniere.org/correspondence/110802.htm van Thomas Bearden)

In het Paradijs was het menselijk brein hét voornaamste doelwit van de satan. Wij mensen zijn via ons brein afgestemd op iets wat ons leidt in en door het leven, hetzij onze Schepper, hetzij een andere macht, de macht van de boze, van de gevallen engelen. Het gaat dus om de gerichtheid en afstemming van het menselijk brein. Daarbij gaat het vooral om het denken, de denkrichting. Zoals bekend was Adam vooreerst gericht op zijn Schepper. Adam was verantwoording schuldig aan Hem die hem leidde, dat is nogal vanzelfsprekend. Door twijfel te zaaien in het denken van de vrouw van Adam, Eva, die het gebod van gehoorzaamheid slechts via horen-zeggen had (van Adam), wist satan de denkwereld van Eva een ándere richting te geven, aan zich te koppelen. Toen dat hem gelukte volgde de lichamelijke wereld der mensen vanzelf. Onze geest- en denkwereld bestuurt immers ons lichaam. De vernieuwing door de heilige Geest begint volgens de Schrift in ons denken, zie Efeze 4:23, waarna het lichamelijke volgt, de waarachtige bekering. *En dat gij zoudt vernieuwd worden in den geest uws gemoeds,*

Het is een feit dat o.a. muziek ons denken sterk beïnvloedt. Zelfs de profeet Elisa riep een speelman (muzikant) om de Geest te vragen, zie *2 Koningen 3:15 Nu dan, brengt mij een speelman. En het geschiedde, als de speelman op de snaren speelde, dat de hand des HEEREN op hem kwam.*

De naam Nachash, de verleider van Eva, wil volgens sommige kenners van het Hebreeuws zeggen, dat hij een soort muzikant was. Nachash heeft de betekenis van “mooi fluiten”. Welnu, muziek kan de mens geheel innemen, zodat het lichaam een open hof is voor iedereen die er wat mee wil doen, hetzij goed of kwaad. In winkels wordt dikwijls achtergrondmuziek gebruikt om de kooplust te stimuleren. Inderdaad grijpen sommige liedjes of melodieën ons zo intens aan, dat ze dagenlang in ons hoofd doorspelen.

Proefnemingen hebben bevestigd dat vlugge muziek de polsslagen kan doen versnellen van wel 60x naar 120x per minuut. Ademhaling kan erdoor van 18x naar 30x per minuut stijgen. Langzame muziek heeft een tegengesteld effect. Ook de stofwisseling reageert op de muziek. Lichamelijke prestaties nemen af bij langzame muziek, terwijl zij toenemen bij vluggere muziek. Conclusie is, dat het menselijk leven betekenisvoller kan worden gemaakt door het gebruik van de juiste muziek, maar ook zal verarmen door de verkeerde muziek. Zo is b.v. een Bach-cantate veel méér dan muziek. Het is een op toon gezette preek die geestkracht bezit. Het is geestelijke muziek

bij uitnemendheid, ter onderstreping van de verkondiging der Bijbelse boodschap. Toon en taal zijn hier één! Een Bach-cantate behelst de boodschap van het Evangelie: zonde, genade en vrijspraak. In zijn cantate “Actus tragicus” wist Bach een atmosfeer te scheppen waarin dood en leven welhaast tastbaar zijn, volgens prof. Dr. A. de Reuver in zijn overdenking bij de begrafenis van prins Claus, zie RD 15-10-2002.

Muziek geeft slechts tijdelijk nieuwe stimulansen. De muziektherapie om psychische storingen te verdrijven is reeds zeer oud. Asclepiades was een beroemde Griek die krankzinnigen met muziek tot bedaren bracht, zoals David bij Saul. Maar ook dat was slechts tijdelijk. Uit mijn jeugd herinner ik mij duidelijk ter demonstratie iets van onze buurman. Onze buurman werd “dolle Thijs” genoemd. De man leeft reeds lang niet meer. Hij was in zijn jeugd in Den Haag in contact gekomen met spiritisten, die hem onder hypnose hadden genomen. Men kon hem niet geheel meer uit die hypnose terug krijgen, waarna de man zijn gehele leven lang bezeten is gebleven. Hij kon zijn werk als tuinman wel doen, maar zag er altijd nors en stuurs uit en eenmaal thuis bij zijn vrouw zat hij de gehele avond te razen. Wij waren er al aan gewend geraakt. In die tijd deed de televisie haar intrede, omstreeks 1953, en dat werkte op dolle Thijs heel positief. Het razen ging ‘s avonds over, doordat hij aan de buis gekoppeld werd. Overdag raasde hij nog wel als hij thuis was. De tv was voor hem een medium waardoor zijn boze geest min of meer gebonden werd.

Contrapuntische muziek

Contrapuntische muziek is muziek die onaf is, niet klaar en niet afgerond is door een slotakkoord.. De spanning in de muziek blijft, is niet ten einde. De muziek wil verder gaan, maar niemand weet hoe. Er is geen harmonische afronding. Dat element -het onaf zijn- kan satan best gebruiken, om de mens in het ongewisse te laten. Evengelijk zijn veel “bekerings” van mensen onaf, niet afgerond. Iedereen voelt aan dat het verder moet, maar men weet niet te verklaren hoe. Ook van Efraïm lezen wij dat hij in de kindergeboorte bleef staan, en deswege als onwils werd getypeerd, zie Hosea 13:13. Immers, een geboorte moet doorgang vinden, anders gaat het fout met het kind en de moeder.

In de bekering van de mens tot Elohim blijven velen steken in wat algemeen berouw, wat lichte of zwaardere consciëntie overtuigingen. Men wordt niet geheel aan zichzelf ontdekt zodat men “sterft” aan de wet, zie

Gal.1, en gaat leven in Christus, en men in Hem verzoening heeft met Elohim. Veel mensen worden religieus en eindigen altijd bij het gegeven te weten dat er wel een Verlosser is, waarnaar zij uitzien. Bezitten doen ze Hem (nog) niet. Hun bekering is onaf, of eigenlijk gezegd, er was in het geheel nog niets, want alleen in Christus is er álles. Dáár begint het ware leven. Met al het voorgaande blijft men in de kou staan. Muziek die onaf is laat ons leeg, in vertwijfeling. Met alles wat een mens zonder Christus meent te hebben, blijft een onmetelijke leegte. Wij dienen erop te letten bij het luisteren naar muziek wat ervan in ons achterblijft. Laat het ons leeg en koud, dan is het so-wie-so onaf. Echter, het is oppassen geblazen, daar satan zijn muziek op geraffineerde wijze kan nabootsen van de Goddelijke, zodat het een tijdelijke schijnvulling geeft. Het verzadigt echter niet, maar vraagt om steeds meer, om steeds nieuwe impulsen.

David

David kon geweldig muziek maken. Zijn kunst was zelfs doorgedrongen tot in de oren van koning Saul. David wordt de mens genoemd die lieflijk was in psalmen. Hij was aanvankelijk populair en gezien bij de koning, maar zeker bij het volk en de hofhouding. Toen Saul door een verkeerde of boze geest was bezet vanwege zijn ongehoorzaamheid, hebben zijn dienaars gemerkt dat muziek een lichtpunt gaf in de zwaarmoedige geest van Saul (manisch depressief). David werd gehaald. Inderdaad ging het daarna met Saul beter. Men wist toen reeds dat muziek de menselijke geest sterk kan beïnvloeden. En die invloed strekt zich uit tot het gehele lichaam. Muziek kan een mens rustig stemmen en tot vreugde brengen. Muziek brengt in sfeer, in stemming. Muziek kan zelfs tot extase brengen, en ook tot grote onrust.

Muziek en gezang zijn al zeer oud. Bij het begin der schepping zongen de morgensterren vrolijk, zie Job 38:7.

Dat was het wiegelied der schepping. Wij lezen dat Jahweh troont op de lofzangen Israëls, zie *Psalmen 22:3 (22-4) Doch Gij zijt heilig, wonende onder de lofzangen Israëls* Zó belangrijk is muziek en zang voor Hem en Zijn glorie! Van rijke Arabische oliesjeiks weten wij dat zij in Nederland christelijke CD's kopen, waarop kerkmuziek en geestelijke liederen staan, om daarnaar te luisteren. Het gaat hun kennelijk niet om de woorden en de inhoud, maar meer om het karakter, het schone ervan.

In de Bijbel zien wij dat muziek en gezang bij de belangrijkste zaken van het leven en de verering van Jahweh worden gebruikt. Bij vreugde en

droefenis, bij oorlog en vrede. De psalmen staan vol lofprijzingen, neem Psalm 149 en 150 tot voorbeeld. Waar menselijke woorden tekort schieten om de lof en dankzegging aan Elohim te omschrijven en uit te drukken, is er nog de mogelijkheid om dat te doen via muziek en zang! Ook in de woonplaats van Elohim is muziek aanwezig, zie Openbaring 5:8,9, 15:3.

Er zijn in het Hebreeuws zeven woorden voor de lofprijzing:

Halel = uitbundige vreugde

Jadah = Elohim met je handen prijzen, je handen opheffen als teken van overgave

Sjabak = het uitschreeuwen van vreugde

Zamar = Elohim prijzen met muziek

Todah = Elohim danken met opgeheven handen

Barach = Elohim zegenen op je knieën

Tehillah = Elohim uitbundig verhogen onder het uitroepen van het hallel

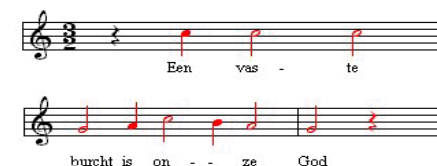
Muziek, goede muziek, heeft in de Schrift als doel, ons los te maken van onszelf en het boze, zodat we ons geheel kunnen concentreren op wat van Jahweh is. Hiervan zal een reinigende en gezond makende kracht uitgaan. Muziek op deze wijze bereidt ons voor op zelfovergave, daar de remmingen erdoor worden weggenomen die ons in de weg zouden staan onszelf over te geven. Dán pas kunnen wij reine lofoffers brengen, Gode waardig, Heb. 13:15. In zulke lofoffers komt Jahweh's kracht openbaar. Hieruit moge blijken dat muzikanten grote verantwoording hebben om zorg te dragen dat zij goede muziek voortbrengen ter bevrijding van zichzelf en anderen, om Gode te mogen lofofferen en om te leiden tot waarachtige aanbidding, Johannes 4:24, Openbaring 19:10.

Op die manier kan men zijn geloof belijden in de taal der muziek. Dat hebben mannen als Bach gedaan, zoals eerder gezegd. Zij gebruikten muziek om de tekst van de Bijbel tot geklank te brengen. Dat is een grote gave. In de ruimste zin des woords kunnen wij stellen dat muziek staat voor de artistieke compositie van geluiden, een serie van georganiseerde geluiden en stiltes van temporele aard.

Verder, wij spreken bij muziek van "toonladders". In de toonladders zit ontwikkeling. De oude Griekse muziek toont ons een ontwikkeling in toonsoorten en toonladders. Dat is nodig om harmonie in muziek te verkrijgen. Harmonie is het waarneembare geluid (de klank) wanneer twee of meer verschillende noten tegelijk gespeeld of gezongen worden.

Luther en muziek

Luther was heel muzikaal. Na de theologie in de Reformatie gaf Luther plaats aan de muziek. Hij maakte verschillende liederen, waarvan “Een vaste burcht is onze God” wel de bekendste is.

Een vaste burcht

Luther schreef ook het lied: “Zingt de Heer een nieuw lied, zingt de Heer gij ganse aarde, want God heeft ons hart vrolijk gemaakt door Zijn lieve Zoon, die Hij voor ons gegeven heeft tot verlossing van zonde, dood en duivel. Luther zei dat musica één der beste kunsten is, en dat noten de tekst levend maken. “De heilige Geest gebruikt de muziek om de harten van de mensen te bewegen en tot God te brengen”.

Luther is de grondlegger van de evangelische kerkmuziek. Hij vernieuwde niet alleen de theologische inzichten, maar ook de bestaande kerkmuziek en volksmelodieën. Hij ontwierp het koraal, wat een grote invloed uitoefende op de Duitse muziek. Zijn collega was Johannes Walter. Voor Luther was na de theologie niets zo belangrijk voor de innerlijke bevrijding van de mens als muziek. De kerken van de Reformatie hebben een eigen kerkmuziek opgebouwd, waarvan in de Lutherse kerk deze het meest ontwikkeld is. Luther heeft nooit met de oude Latijnse zang gebroken, maar heeft ze in het Duits vertaald. Hij slaagde erin de aloude mis te populariseren tot “Messe”. Luther, maar ook Calvijn hebben voortgeborduurd op de oude kerkmuziek-traditie van de Rooms Katholieke Kerk. In de 18e eeuw voltrok zich de scheiding tussen kunst en religie. Muziek kwam los te staan van de kerk. Muziek zou er alleen zijn om het oor te strelen, dus des duivels zijn. Muziek bloeide daarentegen op in het concertleven. Bach stond tegenover het rationalisme van zijn dagen. Bach stond in dienst van de kerk, hoewel hij eveneens aan vorstenhoven verbonden was. Hij ondertekende zijn stukken met: “Soli Deo Gloria”.

Calvijn erkende dat muziek de kracht van het Woord kon vergroten, maar wees samen met Erasmus de meerstemmige muziek af. Het mocht niet te mooi en ingewikkeld worden. Toch hebben de reformatoren zich niet geschuwd om gewijde muziek op straatdeuntjes te maken en deze daarvoor te gebruiken. Ook de aloude kerkvaders maakten geen bezwaar tegen de praktijk om heidense muziek te gebruiken voor goede doeleinden. Zij maakten juist bezwaar tegen de spelen en dansen in theaters, circussen en bruiloften bij de heidenen. Luther vond muziek het edelste geschenk van God, zie zijn tafelgesprekken.

Katholieke kerkmuziek

Alle componisten uit de Renaissance schreven geestelijke muziek. Het grootste deel van hun repertoire bestond daaruit. De mis en vooral het motet waren de meest gebruikte genres binnen de katholieke kerkmuziek. Door de dichte stemmenweefsels van soms wel vijf of zes vocale partijen ontstond een volle klank.

De contra-reformatie was een reactie op de reformatie en bedoeld om misstanden in de kerk een halt toe te roepen. Tijdens het Concilie van Trente (1545-1563) overwogen de kerkvaders alle polyfonie (veelstemmigs) uit de liturgie te bannen. Dit omdat de dichte stemmenweefsels het onmogelijk maakten om de religieuze tekst te verstaan. Begrijpen lukt dan helemaal al niet.

Ondanks de pleidooien meerstemmige muziek in de kerk te verbieden was de uitkomst van het concilie toch positief maar aan een aantal voorwaarden moest wel worden voldaan:

- een duidelijk verstaanbare tekst
- terughoudendheid in expressie
- geen wereldlijke cantus firmus (harde muziek) in de missen

Protestantse kerkmuziek

De Reformatie begon in 1517, toen Maarten Luther zijn beroemde 95 stellingen op de deur van de slotkapel in Wittenberg spijkerde. Hoewel de misstanden in de kerk al veel langer bestonden bepaalde deze aanklacht het begin van de Reformatie en werd de kerk gespleten in een katholiek en een protestants deel.

Maarten Luther vond (met het concilie van Trente) dat kerkmuziek soms zo ingewikkeld was dat ze de aandacht afleidde van de tekst. Ook hij stelde een vereenvoudiging voor. Alleen deze vereenvoudiging werd veel

fanatieker gerealiseerd dan wat het concilie (uiteindelijk na 20 jaar praten) voor elkaar kreeg.

De eerste verandering was de vertaling van de liturgie in de volkstaal (bij Luther dus in het Duits).

Tevens werden middeleeuwse gregoriaanse en wereldlijke melodieën aangepast aan de toenmalige tijd en van nieuwe teksten voorzien. De melodieën werden metrischer en teksten werden opgemaakt in een strofische vorm (ze begonnen meer op dichtversjes te lijken).

Deze melodieën, die unisono gezongen werden noemen we **koralen**. Het orgel kreeg een belangrijke plaats in de Lutherse kerk.

Wanneer de melodie van een wereldlijk lied van een nieuwe tekst wordt voorzien noem je dat een contrafact. Een dergelijke aanpassing van wereldlijke liederen en wereldlijke polyfone composities voor kerkelijk gebruik was in de 16e eeuw heel gewoon.

Dit verschijnsel komt in de hele westerse muziekgeschiedenis voor. Later werden de koraalmelodieën polyfoon gezet (meestal vierstemmig), omdat protestantse componisten het koraal in omvangrijke koorwerken (zoals de cantate) wilden verwerken. Zo'n polyfoon koraal kon dan niet meer door de kerkgemeenschap meegezongen worden, daar was een geoefend koor voor nodig. Wanneer het koor uitgezongen was mocht de gemeenschap dezelfde melodie alsnog zingen maar dan unisono uiteraard.

Zo werd het koraal een belangrijke eenheid-scheppende factor in de protestantse kerkmuziek van de Barokperiode. Zo'n 100 jaar later zou Bach de koraalcantate naar een hoogtepunt voeren.

Korte rondleiding door de 'klassieke' muziekstijlen

Dit overzicht is zeer beknopt. Het heeft enkel de bedoeling om aan de niet gespecialiseerde muziekliefhebber in een paar minuten tijd een bondig overzicht van de (hoofdzakelijk Europese) muziek van de laatste vijftien eeuwen te geven.

U kent wel de eenstemmige Latijnse gregoriaanse monnikengezangen. Ze zijn zeer rustgevend, sereen en kalm. Het is dé muziekvorm die men in de vroege Middeleeuwen (4de eeuw tot 1150) in Europa het meest tegenkwam. In de late Middeleeuwen (1150-1450) krijgen we de evolutie naar meerstemmige, instrumentale en wereldlijke muziek. De renaissance (1450-1600) kende zowel geestelijke als wereldlijke muziek met voorliefde voor symmetrie, planmatigheid, klaarheid, duidelijk afgelijnde delen. Net zoals u dat ook terug vindt in de bouwkunst en de schilderkunst.

De 17de en 18e eeuw

De muziek in de barok (1600-1750) wil meer bewogenheid en indruk maken. Wij kennen de mooie barokke kastelen. Het is een tijd van pracht en praal aan de koninklijke hoven. Het is een tijd van wit gepoeierde gezichten, pruiken en hoepelrokken. Vivaldi, Scarlatti, Donizetti vieren hoogtij in Italië, Bach in Duitsland, Lully in Frankrijk en Händel in Engeland. Bijvoorbeeld: 'La tempeste di Mare', van A. Vivaldi

De barok mondt uit in de rococo, het classicisme ('de klassiek'), en de pré-romantiek (1740-1800). In de rococo vinden we niet-symmetrische, vrije muziek met veel versieringen. Het classicisme daarentegen wordt gekenmerkt door evenwichtige, eenvoudige en regelmatige opbouw. De eerste werken van Beethoven en van Mozart en Haydn zijn hier mooie voorbeelden van. In de pre-romantiek wordt de brug geslagen naar de romantiek: de zangerige gevoelsmatige melodie overheerst.

De 19de eeuw

De nadruk van de muziek in de romantiek (19de eeuw) ligt op het streven naar vrijheid en op de uitdrukking van gevoelens. Het is een tijd van heel wat vrijheidsoorlogen. Denk maar bijvoorbeeld aan de Franse revolutie (1789) en de Belgische onafhankelijkheid (1830). Nationalistische volksliederen worden vaak in prachtige werken omgezet. Enkele voorbeelden: 'De zang van de leeuwerik' uit 'Kinderalbum'. De romantiek mondt uit in de hoogromantiek (Mahler, Bruckner, Brahms, Richard Strauss,...).

Hierna volgen de muziekstijlen elkaar heel snel op. De muzikale composities van het impressionisme (1870-1920) zijn opgebouwd aan de hand van contrasten, schakeringen, tegenstellingen tussen allerlei kleuren en klanken. Het is vaak dromerige wazige muziek. Er wordt geen duidelijke melodielijn getekend, maar er worden sferen gecreëerd. Denk maar aan heel wat werken van Ravel en van Debussy.

De 20ste eeuw

Expressionisme, neoclassicisme en futurisme (eerste helft 20ste eeuw): bij het expressionisme zijn de grote verschilpunten met de romantiek dat alle soorten gevoelens worden weergegeven en dat de klank en kleur primeert boven de melodie, het ritme overheeft. Het neoclassicisme keert terug naar vroegere stijlen als reactie tegen de romantiek, het futurisme is niet alleen antiromantisch maar verzet zich tegen alle kunsten: artistiek nihilisme,

mondt uit in concrete en elektronische muziek in de tweede helft van de 20ste eeuw. De Oosterse muziek deed haar intrede en de Afrikaanse via Jazz (de Beatles met hun Indiase muziek). Later wordt er nog meer gezocht naar meer timbre, en tenslotte ontstaat door technische vooruitgang ook de computermuziek. Heden ten dage experimenteren componisten met alles wat de muziekgeschiedenis ons heeft geleerd. Er worden unieke sferen gecreëerd op totaal verschillende wijze. Soms met compleet nieuwe 'instrumenten'. Het experiment is soms belangrijker dan het resultaat. De expressie belangrijker dan de melodie. Originaliteit staat hoog in het vaandel.

Conclusie en aanbeveling

Muziek, men kan er alle kanten mee uit. De satan gebruikt het om als "prins der lucht" het grootste deel der mensheid ermee te voeren, dat wil zeggen, af te houden van de ware aanbidding en lofprijzing van onze Schepper. Via moderne elektronische muziek en versterkers gebruikt satan dit medium om alles in de mensen, vooral bij de jeugd, te laten trillen. Heel het lichaam en alle organen wil hij laten dansen op zijn ritme. Oorverdovend, hersen-beschadigend, ongewijd en hinderlijk wanneer men soms auto's voorbij hoort gaan waar men alleen het bas-ritme van ondertonen hoort. Laten wij vluchten uit dat Babel der verwarring en Gode gewijde liederen en melodieën spelen of zingen, zoals in de psalmen en geestelijke liederen:

Ps.146: 1.Prijs den HEER' met blijde galmen; Gij, mijn ziel, hebt rijke stof;
'k Zal, zo lang ik leef, mijn psalmen, Vrolijk wijden aan Zijn lof:
'k Zal, zo lang ik 't licht geniet, Hem verhogen in mijn lied.

Psalm 68: 2.Maar 't vrome volk, in U verheugd, Zal huppelen van zielevreugd,
Daar zij hun wens verkrijgen. Hun blijdschap zal dan, onbepaald,
Door 't licht, dat van Zijn aanzicht straalt, Ten hoogsten toppunt stijgen.
Heft Gode blijde psalmen aan; Verhoogt, verhoogt voor Hem de baan;
Laat al wat leeft Hem eren. Bereidt den weg, in Hem verblijd,
Die door de vlakke velden rijdt; Zijn Naam is HEER' der heren.

Jesaja 52:8 *Er is een stem uwer wachters; zij verheffen de stem, zij juichen te zamen; want zij zullen oog aan oog zien, als de HEERE Sion weder brengen zal.* Die dag is aanstaande. Het hemelse Sion (het nieuwe Jeruzalem) komt terug. Dat klinkt als muziek in onze oren! Hallelujah!